

Centre of Planning and
Economic Research (ΚΕΠΕ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ: ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μελετητική Ομάδα ΚΕΠΕ

Α. Κουτρούλης (Συντονιστής)

Ε. Αθανασίου

Ν. Κανελλόπουλος

Α. Κώτση

Ι. Χολέζας

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Γενικές Διαπιστώσεις

- Η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση σε ότι αφορά τη συμβολή της μεταποίησης στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και την απασχόληση του συνόλου της οικονομίας.
- Η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων (95,3%) αποτελείται από επιχειρήσεις πολύ μικρού μεγέθους (1 έως 9 άτομα).
- Οι ελληνικές βιομηχανίες έχουν μια σαφή κατεύθυνση προς τις δραστηριότητες χαμηλής και χαμηλής/μέσης τεχνολογικής εξειδίκευσης.
- Η καινοτομική δραστηριότητα της ελληνικής μεταποίησης υστερεί πολύ έναντι αυτής των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Η δυναμική επιμέρους κλάδων της μεταποίησης

- Στους κλάδους που παρουσίασαν συγκριτικά τη μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην κρίση, υπό την έννοια της αύξησης ή της διατήρησης περίπου των μεριδίων στην παραγωγή, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:
  - ✓ τα τρόφιμα ποτά και καπνός,
  - ✓ τα χημικά,
  - ✓ τα φαρμακευτικά προϊόντα,
  - ✓ τα βασικά μέταλλα,
  - ✓ τα μηχανήματα και είδη εξοπλισμού,
  - ✓ η επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Πρόσφατες ενδείξεις στη βάση δεικτών συγκριτικού πλεονεκτήματος

- Από τον υπολογισμό τριών ευρέως χρησιμοποιούμενων στη διεθνή βιβλιογραφία δεικτών 'αποκαλυφθέντος συγκριτικού πλεονεκτήματος', δηλαδή των δεικτών Balassa (1965), Vollrath (1991) και Έντασης Εμπορίου, προκύπτει ότι αρκετοί επιμέρους κλάδοι της μεταποίησης διατηρούν τα τελευταία χρόνια σταθερό συγκριτικό πλεονέκτημα. Ειδικότερα, σημαντικό πλεονέκτημα διακρίνεται, μεταξύ άλλων:
  - ✓στα παρασκευάσματα διατροφής από λαχανικά και φρούτα (κονσέρβες φρούτων και λαχανικών, ελιές, μαρμελάδες, κ.ά.)
  - ✓στο βαμβάκι (μη επεξεργασμένο και σε μορφή νήματος),
  - ✓στα έλαια και λίπη (ιδιαίτερα στο ελαιόλαδο)
  - ✓στον κλάδο του αλουμινίου (φύλλα και ταινίες αλουμινίου, προφίλ, ράβδοι κράματα αλουμινίου, προϊόντα αλουμινίου για κατασκευές),
  - ✓στο μάρμαρο, τσιμέντο, κ.ά.,
  - ✓στα γουναρικά,
  - ✓στα προϊόντα καπνού,
  - ✓στη διύλιση πετρελαίου και τα συναφή προϊόντα,
  - ✓στα πλεκτά υφάσματα, είδη ένδυσης και αξεσουάρ,
  - ✓στα γαλακτοκομικά (ιδιαίτερα στα τυριά και το γιαούρτι)
  - ✓στα προϊόντα από χαλκό,
  - ✓στα λιπάσματα,

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Πρόσφατες ενδείξεις στη βάση δεικτών συγκριτικού πλεονεκτήματος

- ✓στα ζαχαρώδη προϊόντα,
- ✓σε διάφορα παρασκευάσματα διατροφής (από κρέας, ψάρια, θαλασσινά, δημητριακά, αλεύρια, κ.ά.),
- ✓στα παιχνίδια και είδη αθλητισμού,
- ✓στα πλαστικά,
- ✓σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας (ειδικά υφάσματα, πλεκτικές ύλες, συνθετικές ίνες, κ.ά.).

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Ο βασικός στόχος της βιομηχανικής πολιτικής

- Η αντιστροφή της τάσης συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα και η σταδιακή δημιουργία μιας ισχυρής βιομηχανικής βάσης πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα της ελληνικής βιομηχανικής πολιτικής.
- Η αναγέννηση της ελληνικής μεταποίησης περνά υποχρεωτικά από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων.
  - ✓ Η συνολική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων καθορίζεται τόσο από την ανταγωνιστικότητα κόστους όσο και από την ανταγωνιστικότητα στοιχείων που σχετίζονται με την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρουν οι επιχειρήσεις.

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Ο ρόλος των επιχειρήσεων και της πολιτείας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας

- Η βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων προκύπτει ως συνδυασμός μιας σειράς εγχειρημάτων τα περισσότερα εκ των οποίων λαμβάνουν χώρα στο εσωτερικό των επιχειρήσεων. **Είναι οι επιχειρήσεις και όχι οι χώρες που ανταγωνίζονται για την απόκτηση μεριδίων στις αγορές προϊόντων.**
- Από την άλλη, είναι αλήθεια ότι η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων ωφελείται από διαδικασίες που εκτείνονται πολύ πέρα από τις δυνατότητες της εκάστοτε μεμονωμένης επιχείρησης (π.χ. διευκόλυνση και επίσπευση των διαδικασιών συναλλαγής των επιχειρήσεων με το δημόσιο). Είναι επίσης αλήθεια ότι, η βιομηχανική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη στοιχείων –επενδυτικές συμπληρωματικότητες, οικονομίες κλίμακας, εξωτερικές οικονομίες –λόγω των οποίων η αγορά αδυνατεί από μόνη της να δώσει τα καλύτερα αποτελέσματα. Με απλά λόγια, **η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας απαιτεί και τη συνδρομή της πολιτείας.**
- Ποια εγχειρήματα ιδιωτικής πρωτοβουλίας χρήζουν ενίσχυσης από την πολιτεία; Πως μπορεί να πραγματοποιηθεί η ενίσχυση αυτή; Σε ποιες διαδικασίες εμπλέκεται άμεσα το κράτος και ποιο είναι το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να κινηθούν οι παρεμβάσεις βιομηχανικής πολιτικής;

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Το γενικό πλαίσιο βιομηχανικής πολιτικής

- Βιομηχανική πολιτική ενιαία και καθολικά εφαρμόσιμη δεν υπάρχει.
- Προϋποθέσεις πρέπει να πληροί η βιομηχανική πολιτική της χώρας προκειμένου να έχει αυξημένες πιθανότητες επιτυχίας.
  - ✓ *Εναρμόνιση με τους διεθνείς κανονισμούς και συμβάσεις.*
  - ✓ *Συμβατότητα με τα ενδογενή χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.*
  - ✓ *Χαμηλό δημοσιονομικό κόστος.*
  - ✓ *Την πρωτοβουλία έχει ο ιδιωτικός τομέας, η πολιτεία ενισχύει και συντονίζει.*
  - ✓ *Σωστή διάγνωση των προβλημάτων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζει η ελληνική μεταποίηση σε επίπεδο κλάδων, υποκλάδων και επιχειρήσεων.*
  - ✓ *Επίτευξη συμφωνίας και αгаστής συνεργασίας μεταξύ όλων των κοινωνικών εταίρων και της πολιτικής ηγεσίας.*

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

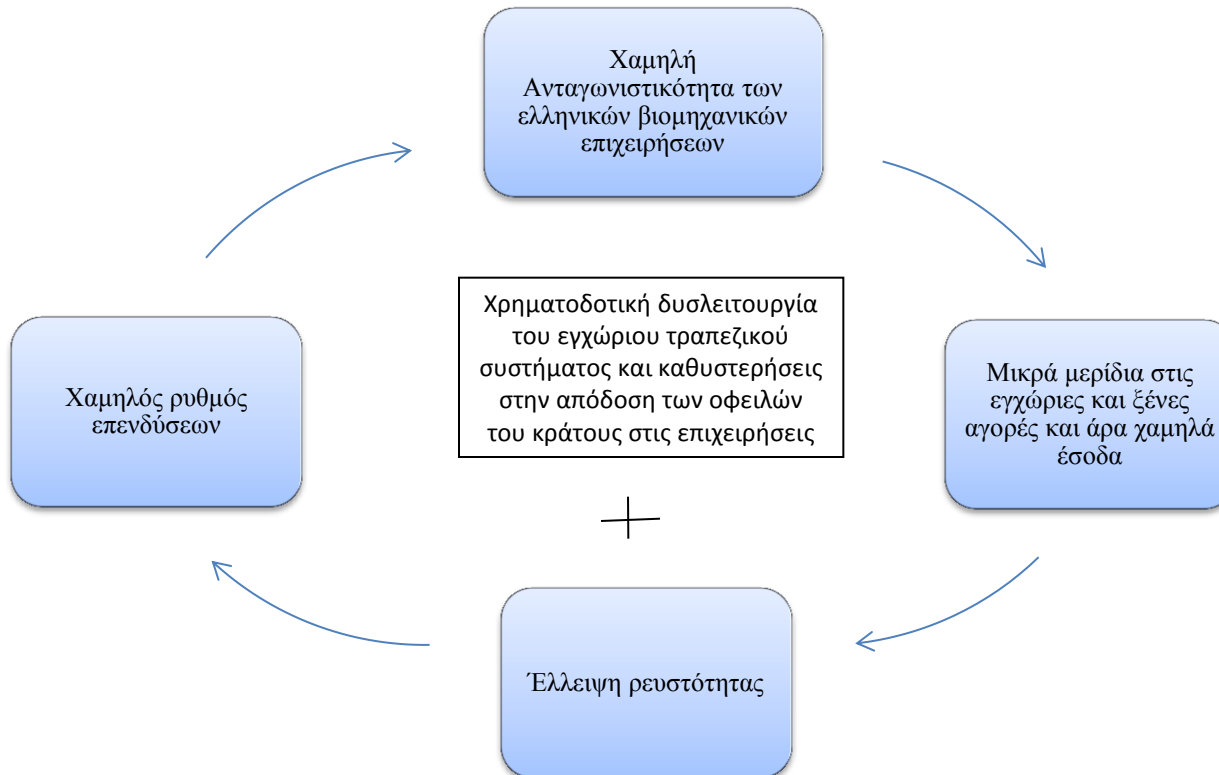
Σκιαγράφηση της βιομηχανικής πολιτικής

- Πολιτικές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας κόστους
- Πολιτικές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας στοιχείων εκτός κόστους
- Συμπλήρωση των πολιτικών ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας με φορολογικά κίνητρα και μέτρα αποκατάστασης της χρηματοδότησης της ελληνικής βιομηχανίας

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Σκιαγράφηση της βιομηχανικής πολιτικής

Ο φαύλος κύκλος της ελληνικής μεταποίησης

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Ο 'πειραματικός χαρακτήρας' της βιομηχανικής πολιτικής

- **Οριζόντια η κάθετη βιομηχανική πολιτική;**
  - ✓ Η οριζόντια βιομηχανική πολιτική δεν μπορεί να μεταβάλει την υφιστάμενη διάρθρωση της ελληνικής πολιτικής.
  - ✓ Η κάθετη βιομηχανική πολιτική απαιτεί την υιοθέτηση του κατάλληλου συνδυασμού κριτηρίων βάσει των οποίων το βάρος των πολιτικών παρεμβάσεων θα κατανεμηθεί στους επιμέρους κλάδους του βιομηχανικού τομέα.
    - Ύψος προστιθέμενης αξίας σε σχέση με την αξία παραγωγής ενός κλάδου.
    - Ύψος προστιθέμενης αξίας ενός κλάδου σε σχέση με την προστιθέμενη αξία του συνόλου της μεταποίησης.
    - Διαχρονική εξέλιξη του όγκου παραγωγής.
    - Το είδος και η ένταση της υπεράκτιας δραστηριότητας (off-shoring) των μεταποιητικών επιχειρήσεων.
    - Ύπαρξη δυνητικού συγκριτικού πλεονεκτήματος.
    - Μέγεθος ελαστικότητας υποκατάστασης μεταξύ εγχώριων και ξένων βιομηχανικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού.
    - Μέγεθος της εισοδηματικής ελαστικότητας ζήτησης των ξένων καταναλωτών για τα ελληνικά βιομηχανικά προϊόντα.

Κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής

Ο προσανατολισμός της βιομηχανικής πολιτικής βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα

Χρονολογική Ιεράρχηση δράσεων βιομηχανικής πολιτικής

